

สส. จับมือภาคีเครือข่าย รณรงค์

ภัยซ่อนเร้นในสังคม

'บุหรี่ปั๊พไฟฟ้า'

พ.ต.ท.นพ.วิชัย เกษมกรณีย์

อนุทิน ชาญวีรกูล

ค.นพ.ประทีป วาศาสกรกิจ

หลายปีมานี้ 'บุหรี่ปั๊พไฟฟ้า' ได้รับความนิยมแพร่หลายทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย โดยผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นและกลุ่มผู้ใหญ่ ดอนตัน เนื่องจากการมีกรับรู้และเข้าใจว่า บุหรี่ปั๊พไฟฟ้ามีผลเสียต่อสุขภาพ น้อยกว่าการสูบบุหรี่แบบดั้งเดิม

ทั้งที่จริงแล้ว ผลการวิจัยจากหลายแหล่งพบว่า ในบุหรี่ปั๊พไฟฟ้า มีนิโคตินและสารก่อมะเร็งอีกหลายชนิด เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ไม่แพ้การสูบบุหรี่ทั่วไปเลยด้วยซ้ำ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้คนไทยในสังคมมีสุขภาพที่ดี จึงร่วมกับ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) และ ภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ จัดการประชุมวิชาการบุหรี่ปั๊พไฟฟ้ากับสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 20 ในหัวข้อ 'บุหรี่ปั๊พไฟฟ้า ภัยซ่อนเร้นในสังคม' เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึง

ขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคยาสูบอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ปั๊พไฟฟ้า โดยมี นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงาน เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม ที่ผ่านมา

รองนายกฯ และ รวมา.สาธารณสุข เผยบนเวทีเปิดงานว่า สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ บุหรี่ปั๊พไฟฟ้าทำให้เยาวชนที่ไม่เคยคิดจะสูบบุหรี่เลย เริ่มต้นอยากลองสูบบุหรี่เร็วขึ้น ทำให้มีโอกาสได้รับผลกระทบจากควันบุหรี่ปั๊พไฟฟ้ามากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งทั้งบุหรี่ปั๊พไฟฟ้าและบุหรี่ปั๊พไฟฟ้าต่างมีอันตรายและนำไปสู่การเสพติดสารนิโคติน ที่ขยายจากการติดบุหรี่ปั๊พไฟฟ้า มาติดนิโคตินในบุหรี่ปั๊พไฟฟ้าแทน ส่งผลถึงทุกระบบในร่างกายของผู้สูบ และคนรอบข้าง ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ทั้งยังก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบัน กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดมาตรการควบคุมการบริโภคยาสูบในทุกมิติ เช่น มิติด้านกฎหมาย ควบคู่กับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงโทษและพิษภัยของการสูบบุหรี่ มวนและบุหรี่ไฟฟ้า รวมทั้งผลกระทบของควันบุหรี่ เพื่อป้องกันนักสูบหน้าใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยาวชน

“จุดยืนของประเทศไทย คือ ไม่สนับสนุนบุหรี่ไฟฟ้า ในปัจจุบัน มาตรการและประสบการณ์ของประเทศต่างๆ ไม่มีมาตรการอื่นใดที่มีประสิทธิภาพในการปกป้องเยาวชนไม่ให้เข้าถึงบุหรี่ไฟฟ้า และทดลองเสพบุหรี่ไฟฟ้าได้ ดังนั้น เราไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องตัดไฟแต่ต้นลม แก่ปัญหาที่ต้นทาง คือ ไม่สนับสนุน ไม่ให้มีการนำเข้าและขายบุหรี่ไฟฟ้า ตลอดจนดำเนินการตามอนุสัญญาพิธีสารว่าด้วยการจัดการการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด” นายอนุทิน ย้ำถึงจุดยืน

ด้าน ผศ.ดร.นพ.วิรัช เกษมทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ให้อาจารย์ละเอียดผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ไฟฟ้าว่า จากการรวบรวมงานวิจัยต่างประเทศ ปี 2557-2564 ถึง 6,971 ชิ้น พบรายงานโรคแทรกซ้อนจากบุหรี่ไฟฟ้า ได้แก่ ระบบทางเดินหายใจ 49% ระบบหัวใจและหลอดเลือด 13% ช่องปากและฟัน 18% สมอง 7% ตับ 2.9% ผิวหนัง 2.9% และระบบอื่นๆ 19%

“องค์การอนามัยโลก สรุปว่า บุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายต่อทุกระบบของร่างกาย สารนิโคตินที่มีฤทธิ์เสพติดสูงสุด ออกฤทธิ์ทำให้หลอดเลือดหดตัว ส่งผลให้เลือดไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกายน้อยลง และยังมีสารมีพิษอื่นๆ เพิ่มความเสี่ยงเกิดโรคหลอดเลือดสมองตีบหรือแตกมากขึ้น” ผศ.ดร.นพ.วิรัช บอกถึงอันตรายของสารนิโคติน ที่หลายคนอาจคาดไม่ถึง

ขณะที่ ศ.นพ.ประกิต วาทีสาธกกิจ ประธานมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ พูดถึงมาตรการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าจากทั่วโลก ว่า ปัจจุบันมีมาตรการควบคุมอยู่ 2 รูปแบบ คือ 1. ห้าม และ 2. ควบคุม

โดยแยกย่อยเป็นผลิตภัณฑ์ยา ได้แก่ 1. ห้ามส่วนประกอบ 2. ควบคุมเหมือนกับสารพิษ 3. ควบคุมเหมือนกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ 4. ควบคุมเหมือนกับสินค้าอุปโภคบริโภค และ 5. ควบคุมเหมือนสินค้าเฉพาะ หากประเทศไทยใช้เพียงมาตรการควบคุม จะทำให้เกิดการเสพติดนิโคตินต่อเนื่องทั้งสิ้น อีกทั้งไม่ได้ปกป้องเยาวชนจากการทดลองใช้และเสพ

อย่างไรก็ดี ศ.นพ.ประกิต บอกว่า ในมาตรการที่ 2 คือการควบคุมนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กระทรวงสาธารณสุข เคยให้ข้อมูลต่ออนุกรรมการวิชาการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎร ว่า บริษัทบุหรี่ไฟฟ้าควรมานำขึ้นทะเบียนให้ อย. ตรวจสอบและพิสูจน์ได้ว่า เป็นผลิตภัณฑ์ควบคุมเพื่อใช้ในการเลิกสูบบุหรี่ แต่จนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีผู้ผลิตรายใดมาขอขึ้นทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเลิกสูบบุหรี่กับ อย.

ศ.พญ.สมศรี เผ่าสวัสดิ์ ประธานสมาคมแพทย์เครือข่ายแห่งชาติเพื่อสังคมไทยปลอดบุหรี่ อธิบายเพิ่มเติมว่า บุหรี่ไฟฟ้าไม่ได้เป็นสารทดแทนการเลิกสูบบุหรี่ แต่เป็นจุดเริ่มต้นในการเสพติดบุหรี่หรือสารเสพติดประเภทอื่นในเด็กและเยาวชน

สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศที่ 12 ของโลกที่ห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า ตั้งแต่ปี 2557 และยังไม่มีการออกกฎหมายห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า จึงขอให้ทุกฝ่ายช่วยกันปกป้องกฎหมายห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าของไทย เพื่อคุ้มครองเยาวชนไทยจากการเสพติดบุหรี่ไฟฟ้า

ทั้งนี้ สสส. จึงร่วมกับภาคีเครือข่าย มุ่งสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการและระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโทษของการสูบบุหรี่ไฟฟ้า พร้อมเสริมสร้างความรู้ทางสุขภาพด้านการควบคุมยาสูบ ให้ประชาชนได้ตระหนักและรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อนำสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เหมาะสมที่สุด คือ เพื่อสุขภาวะที่ดีของทุกคนนั่นเอง